Development Strategies in Medical Education

Autumn 2023. Vol 10. Issue 3

Research Paper

Internal Evaluation of the Departments of the Dental School at Rafsanjan University of Medical Sciences Using the Accreditation Model

Elham Shakiba[1], Mostafa Sadeghi[2], Fatemeh Amin[3,4], Farzane Abolhadi[5], *Seyed Amir Abas Noorbakhsh[6]

1. PhD Higher Education, School of Dentistry, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.
2. Department of Restorative Dentistry, School of Dentistry, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.
3. Non-Communicable Diseases Research Center, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.
4. Department of Physiology and Pharmacology, School of Medicine, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.
5. BSC Librarian & information Sciences, School of Dentistry, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.
6. Immunology of Infectious Diseases Research Center, Research Institute of Basic Medical Sciences, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.

Use your device to scan and read the article online

Citation Shakiba E, Sadeghi M, Amin F, Abolhadi F, Noorbakhsh SAA. [Internal Evaluation of the Departments of the Rafsanjan Dental School Based on the Accreditation Model (Persian)]. Development Strategies in Medical Education. 2023; 10(3):228-237. https://doi.org/10.32598/DSME.10.3.547.1

https://doi.org/10.32598/DSME.10.3.547.1

Article Info:

Received: 13 Mar 2023

Accepted: 23 May 2023

Available Online: 01 Oct 2023

ABSTRACT

Background To ensure the effectiveness of education, the related factors should be identified and evaluated. Accreditation is one of the evaluation systems to determine the status of medical universities in terms of education, research, and services. The present study aims to conduct an internal evaluation of the departments of the Dental School at Rafsanjan University of Medical Sciences (RUMS), Iran.

Methods This is a descriptive-analytical study that was conducted in 2021 at the Dental Scool of RUMS. Information was collected from 27 department managers and faculty members using interviews, from 97 students (Mean age= 23.84±1.56 years) using Sanatkhani's questionnaire, and from 355 patients (Mean age= 33.18±10.11) using a questionnaire prepared by the Dentistry Scool Isfahan University of Medical Sciences. The collected data were analyzed in SPSS software version 22 using descriptive statistics, ANOVA, and t-test. The significance level was set at $\alpha<0.05$.

Results According to experts, the highest mean scores in management/organization, education, professional growth, and research domains were obtained in the departments of surgery, orthodontics, radiology, and oral diseases, respectively. The lowest scores in the domains of management/organization, education, and professional growth were related to the department of periodontics; in the research domain, the lowest score was for the department of prosthetics. The highest and lowest satisfaction levels of students were with the departments of prosthetics and endodontics, respectively. The highest and lowest satisfaction levels of patients were with the departments of endodontics and surgery, respectively.

Conclusion Some departments of the Dental School at RUMS have relatively favorable or unfavorable conditions in various fields. Therefore, in order to reach the standard conditions and fulfill the set goals, it is recommended to develop suitable strategies and plans and take actions to improve their performance by recognizing their strengths and weaknesses.

Key words:
Assessment, Education, Dentistry, Accreditation

Corresponding Author:
Seyed Amir Abas Noorbakhsh, PhD
Address: Immunology of Infectious Diseases Research Center, Research Institute of Basic Medical Sciences, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran.
Tel: +98 (34) 34280031
E-mail: amirnoorbakhsh45@gmail.com

Copyright © 2024 The Author(s);
This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-By-NC: https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]

[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

Extended Abstract

Introduction

Dental education is a dynamic process in which students practically apply the experiences and learnings at patients' bedside and in interaction with instructors and environment. Internal evaluation can be used as an appropriate approach to evaluate the university departments or faculties. The progress of a university cannot be done without understanding the quality of the internal and external environment. Also, the ability of planners and university managers to recognize the status of the departments in the faculties depends on the results of the internal evaluation of departments. Considering the effects of many factors on the quality of learning and education, it is necessary to evaluate the status of departments in terms of teaching, research and service delivery. The current study aims to conduct an internal evaluation of the departments of the Dental School at Rafsanjan University of Medical Sciences (RUMS), Iran.

Methods

This is a descriptive-analytical study with a cross-sectional design conducted in 2021 at the Dental School of RUMS. Two methods were used to collect information. First, interviews were conducted with the managers of departments and faculty members using a checklist. Then, questionaires were used to collect information from dental students and patients. Sanat Khani's questionnaire [11] was completed by 97 students, which surveys demographic information (such as age, gender, and the year of entry into the university) and the information about the departments. A questionnaire prepared by the Dental School at Isfahan University of Medical Sciences [12] was completed by 355 patients. The collected data was entered into SPSS software for statistical analysis. The significance level was set at $\alpha<0.05$.

Results

The ANOVA showed no significant difference in the domains of management/organization and education between the departments ($P>0.05$). The highest mean scores in the domains of management/organization, education, professional growth, and research were obtained in the departments of surgery, orthodontics, radiology, and oral diseases, respectively. The lowest scores in the domains of management/organization, education, and professional growth were related to the department of periodontics; in the research dimension, the lowest score was for the department of prosthetics. The most research activity was in collaboration with internal departments (74.1%) and other organizations (25.9%), and the department of oral diseases had the most research activity. The students were most satisfied with the department of prosthetics while they were least satisfied with the department of endodontics. The patients were most satisfied with the department of endodontics while they were least satisfied with the department of surgery. The highest satisfaction of patients was with the interpersonal factors while their least satisfaction was with facilities.

Conclusion

The departments of the dental school at RUMS perform better in the field of management/organization, followed by education and professional growth fields. The management/organization performance of the departments of orthodontics, surgery, oral diseases, and radiology was favorable; for the rest of the departments, it was relatively favorable. Students had the most satisfaction with the department of prosthodontics, while they had the least satisfaction with the department of endodontics. The satisfaction of students with all departments was relatively favorable. Furthermore, patients had the most satisfaction with the department of endodontics, while they had the least satisfied with the department of surgery.

Continuous internal evaluation can determine the strengths and weaknesses of the university departments. Some dental school departments have a relatively favorable or unfavorable performance in various fields; therefore, in order to reach the standard conditions and fulfill the set goals, it is recommended to develop suitable strategies and plans and take action to improve their performance by recognizing their strengths and weaknesses. Faculty and university managers should provide the necessary resources to achieve the desired conditions.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

The proposal of this research has been approved by Rafsanjan University of Medical Sciences. (Ethics code: IR.RUMS.REC.1400.240)

Funding

This study was funded by Research Deputy of Rafsanjan University of Medical Sciences

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]

[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

Authors' contributions

The authors contributed equally to preparing this paper

Conflicts of interest

According to the authors of this article, there is no conflict of interest.

Acknowledgements

The authors are grateful for the cooperation of the esteemed Vice President of Research and Technology of Rafsanjan University of Medical Sciences and the officials and faculty members of Rafsanjan Faculty of Dentistry.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]

[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

مقاله پژوهشی

ارزیابی درونی گروه‌های آموزشی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان براساس الگوی اعتبارسنجی

الهام شکیبا[۱]، مصطفی صادقی[۲]، فاطمه امین[۳،۴]، فرزانه ابوالهادی[۵]، *سید امیرعباس نوربخش[۶]

۱. دکترای آموزش عالی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
۲. گروه دندانپزشکی ترمیمی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
۳. مرکز تحقیقات بیماری‌های غیر واگیر، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
۴. گروه فیزیولوژی و فارماکولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.
۵. کارشناسی کتابداری و اطلاع رسانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
۶. مرکز تحقیقات ایمنولوژی بیماری‌های عفونی، پژوهشکده علوم پایه پزشکی، دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران.

Use your device to scan and read the article online

Citation Shakiba E, Sadeghi M, Amin F, Abolhadi F, Noorbakhsh SAA. [Internal Evaluation of the Departments of the Rafsanjan Dental School Based on the Accreditation Model (Persian)]. Development Strategies in Medical Education. 2023; 10(3):228-237. https://doi.org/10.32598/DSME.10.3.547.1

https://doi.org/10.32598/DSME.10.3.547.1

اطلاعات مقاله:
تاریخ دریافت: ۲۲ اسفند ۱۴۰۱
تاریخ پذیرش: ۰۲ خرداد ۱۴۰۲
تاریخ انتشار: ۰۹ مهر ۱۴۰۲

چکیده

مقدمه برای اطمینان از مؤثر بودن آموزش عوامل تأثیرگذار بر آن باید مشخص شود و مورد ارزشیابی قرار گیرند. اعتبارسنجی یکی از سیستم‌های ارزشیابی است که با استفاده از سازوکار آن وضعیت دانشگاه‌های علوم‌پزشکی ازنظر آموزشی، پژوهشی و خدماتی مشخص می‌شود. بنابراین تحقیق حاضر با هدف ارزیابی درونی گروه‌های آموزشی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان براساس الگوی اعتبارسنجی انجام گرفت.

روش‌ها این مطالعه توصیفی‌تحلیلی در سال ۱۴۰۰ در دانشکده دندانپزشکی رفسنجان انجام گرفت. جمع‌آوری اطلاعات از مدیران گروه و اعضای هیئت‌علمی با مصاحبه و از دانشجویان با پرسش‌نامه صنعت‌خانی و بیماران ازطریق پرسش‌نامه تهیه‌شده در دانشکده دندانپزشکی اصفهان صورت گرفت. داده‌ها پس از جمع‌آوری توسط نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ آنالیز و با آمار توصیفی و آزمون‌های آنووا و تی تجزیه‌وتحلیل شدند (α=۰/۵).

یافته‌ها میانگین نمرات ۲۷ نفر عضو هیئت‌علمی نشان داد بیشترین میانگین در ابعاد مدیریت و سازماندهی، آموزشی، رشد حرفه‌ای و پژوهشی را به ترتیب بخش‌های جراحی، ارتودنسی، رادیولوژی و بیماری‌های دهان کردند و کمترین میانگین را بخش پریودانتیکس و در بعد پژوهشی بخش پروتز کسب کرد. به ترتیب بیشترین و کمترین رضایت ۹۷ دانشجو با میانگین سنی ۲۳/۸۴±۱/۵۶ از بخش‌های پروتز و اندودنتیکس و بیشترین و کمترین رضایت ۳۵۵ بیمار با میانگین سنی ۳۳/۱۸±۱۰/۱۱ از بخش‌های اندودنتیکس و جراحی بود (α=۰/۵).

نتیجه‌گیری برخی گروه‌های آموزشی در حوزه‌های گوناگون وضعیت نسبتاً مطلوب و نامطلوب داشتند که برای رسیدن به شرایط استاندارد و تحقق اهداف تعیین‌شده، پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزی و استراتژی مناسب طراحی شود و با شناخت نقاط قوت برای بهینه‌سازی و ارتقای کیفیت آموزشی اقدام شود.

کلیدواژه‌ها:
مطالعه ارزیابی، آموزش، دندانپزشکی، اعتبارسنجی

* نویسنده مسئول:
دکتر سید امیرعباس نوربخش
نشانی: رفسنجان، دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان، دانشکده دندانپزشکی، پژوهشکده علوم پایه پزشکی، مرکز تحقیقات ایمنولوژی بیماری‌های عفونی.
تلفن: ۳۴۲۸۰۰۳۱ (۳۴) ۹۸+
پست الکترونیکی: amirnoorbakhsh45@gmail.com

Copyright © 2024 The Author(s);
This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC-By-NC: https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.en), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited and is not used for commercial purposes.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]
[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

مقدمه

تربیت نیروی انسانی در رشته‌های علوم‌پزشکی یکی از وظایف مهم آموزش عالی است که منجر به تأمین حفظ و ارتقای سلامت جامعه می‌شود [۱]. برای این منظور به‌کارگیری شیوه آموزشی مناسب و تأمین تجهیزات آموزشی ضروری است. در این راستا نقش دانشگاه‌ها در بهره‌وری و اثربخشی شیوه‌های گوناگون حل مشکلات سلامت جامعه را نمی‌توان نادیده گرفت [۲].

آموزش در رشته دندانپزشکی، واحدهای عملی و بالینی زیادی دارد که در آن‌ها باید به یادگیری مهارت‌های گسترده توجه خاصی کرد. آموزش دندانپزشکی فرایندی پویاست که در آن دانشجویان، با حضور بر بالین بیمار و در تعامل با مربی و محیط، تجربیات و مفاهیم آموخته‌شده را به‌طور عملی به کار می‌گیرند. ازآنجایی‌که عواملی همچون دانشجو، مربی، کارمندان بالینی و محیط درمان بر نتایج یادگیری تأثیر می‌گذارد، برای اطمینان از مفید بودن آموزش، این عوامل باید مورد ارزشیابی قرار گیرند [۳]. در سال‌های اخیر اعتبارسنجی مؤسسات آموزشی و بیمارستان‌ها توجهات زیادی را در کشورهای مختلف برای تضمین کیفیت آموزش پزشکی به خود جلب کرده است [۴]. خودارزیابی در سازمان راه‌حلی کلیدی برای بهبود عملکرد در سازمان و ارتقای فرایندهای دانشگاهی است [۵].

ارزیابی درونی می‌تواند به‌عنوان یک رویکرد مناسب در ارزیابی برنامه آموزشی بخش‌ها، گروه‌ها یا دانشکده مورد استفاده قرار گیرد. درواقع توسعه دانشگاهی را نمی‌توان بدون درک از کیفیت وضعیت محیط درونی و بیرونی، برنامه‌ریزی کرد. همچنین قدرت تشخیص برنامه‌ریزان و مدیران از وضعیت گروه‌های آموزشی دانشکده خود، که یکی از مهم‌ترین اجزای سیستم دانشگاهی محسوب می‌شوند، متکی به فرایند ارزیابی و ارزیابی درونی گروه‌های آموزشی است [۶].

در مرحله دوم اعتبارسنجی، از ارزیابی بیرونی با استفاده از گزارش ارزیابی درونی، برای رتبه‌بندی واحدهای آموزشی با ۲ هدف بهبود کیفیت و پاسخ‌گویی به افراد ذی‌ربط استفاده می‌شود. ارزیابی برونی در نظام‌های آموزش عالی در ۳ سطح دانشگاه، دانشکده و گروه آموزشی انجام می‌شود [۷]. به نظر توماس اعتبارسنجی نقش‌های زیر را در دانشگاه ایفا می‌کند:

تشریح و رسیدگی به میزان دستیابی دانشگاه‌ها به استانداردهای موردنظر، مشارکت اعضای هیئت‌علمی و دانشجویان در سنجش کیفیت نظام، کمک به دانشگاه برای ایجاد معیارهای موردقبول و باکیفیت، تحریک دانشگاه برای رشد و بهبود استانداردهای کیفی و مشارکت همه‌جانبه اعضای دانشگاه در فرایند ارزیابی آموزشی. تقاضا برای ارزیابی کیفیت و فرایندهای تضمین کیفیت در حال افزایش است [۸]. یکی از سیستم‌های ارزیابی در کشور، اعتبارسنجی است. درواقع، با استفاده از سازوکار اعتبارسنجی، وضعیت دانشگاه‌های علوم‌پزشکی ازنظر وضعیت آموزشی، پژوهشی و خدماتی به لحاظ کمی و کیفی مشخص می‌شود و براساس آن توصیه‌های اصلاحی مطرح می‌شود. پیش‌شرط اساسی به‌کارگیری این سازوکار، وجود استانداردهای از پیش تعیین‌شده است که نشان‌دهنده سطح انتظارات صاحب‌نظران آموزشی از ملزومات برنامه‌های آموزشی و شرایط این برنامه‌هاست و کیفیت براساس آن‌ها سنجیده می‌شود [۹]. باتوجه‌به مؤثر بودن عوامل متعدد بر کیفیت یادگیری و آموزش، لازم است وضعیت گروه‌های آموزشی ازنظر آموزش، پژوهش و ارائه خدمات مورد خودارزیابی قرار گیرد. بنابراین پژوهش حاضر با هدف ارزیابی درونی گروه‌های آموزشی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان در سال تحصیلی ۱۴۰۰ - ۱۴۰۱ با استفاده از الگوی اعتبارسنجی انجام شد. هدف از انجام ارزیابی در این دانشکده این است که دست اندرکاران آموزشی نسبت به اهداف گروه آگاهی بیشتری به دست آورند و براساس آن به برنامه‌ریزی برای فعالیت‌های آینده به‌منظور بهبود کیفیت بپردازند.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر مطالعه‌ای توصیفی‌تحلیلی است که به روش مقطعی در سال ۱۴۰۰ در دانشکده دندانپزشکی رفسنجان به‌صورت ارزیابی درونی انجام شد. جامعه پژوهش گروه‌های آموزشی و بخش‌های بالینی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان (پروتز، اندودانتیکس، دندانپزشکی ترمیمی، دندانپزشکی کودکان، جراحی، بیماری‌های دهان، ارتودنتیکس، رادیولوژی و پریوانتیکس) بودند که توسط مدیر گروه، اعضای هیئت‌علمی، دانشجویان و بیماران مراجعه‌کننده به هریک از بخش‌های درمانی مورد بررسی قرار گرفتند. معیارهای ورود: رضایت افراد، اساتیدی که در زمان انجام پژوهش در دانشکده فعالیت آموزشی و پژوهشی داشتند، دانشجویان بعد از علوم پایه که واحد عملی اخذ کرده بودند و تمام بیمارانی که در زمان انجام پژوهش به بخش‌های بالینی دانشکده مراجعه داشتند. افرادی که رضایت برای شرکت در مطالعه نداشتند، اساتیدی که مأمور بودند یا مرخصی طولانی‌مدت داشتند و دانشجویان قبل از علوم پایه از مطالعه خارج شدند. این پژوهش با کد اخلاق IR.RUMS.REC.1400.240 در دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان تأیید و برای جمع‌آوری داده‌ها، اصول اخلاق پژوهش شامل محرمانگی و کسب اجازه از دانشکده و شورای اخلاق دانشگاه رعایت شد.

ارزیابی درونی برای مشخص شدن وضعیت موجود کاربرد دارد. براساس ارزیابی درونی الگوی اعتبارسنجی اقداماتی به شرح زیر صورت گرفت:

تعیین استانداردها برای هریک از ملاک‌ها، گردآوری داده‌های موردنیاز درباره ملاک‌ها، تعیین اهمیت هریک از عوامل و اجزای نظام موردارزشیابی، تحلیل داده‌های گردآوری‌شده و گزارش آن‌ها

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]
[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

و قضاوت درباره نقاط قوت و ضعف نظام آموزشی [۱۰]. ارزیابی درونی شامل درون‌داد (مدیریت و سازماندهی)، فرایند (فرایند یاددهی و یادگیری، دوره‌های آموزشی مورداجرا) و برون‌داد نظام آموزشی (وضعیت یادگیرندگان و میزان فعالیت‌های پژوهشی) است. در دانشگاه‌های علوم‌پزشکی علاوه بر عوامل مذکور، پیامدها قضاوت می‌شوند تا آثار برون‌داد نظام در جامعه مورد توجه قرار گیرد و رضایت بیماران یکی از پیامدهاست [۷].

برای جمع‌آوری اطلاعات از ۲ روش استفاده شد. در روش اول مصاحبه با مدیران گروه‌های آموزشی و اعضای هیئت‌علمی و مطالعه اسناد، مدارک و آمار فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی انجام شد. بدین‌منظور چک‌لیستی با ۲۵ سؤال در ۳ حیطه مدیریت و سازماندهی، فعالیت آموزشی و رشد حرفه‌ای طراحی شد و اطلاعات گروه‌های آموزشی در حوزه‌های مدیریت و سازماندهی، آموزشی، پژوهشی و رشد حرفه‌ای با مراجعه به هریک از اعضای هیئت‌علمی گروه‌های آموزشی موردمطالعه جمع‌آوری و ثبت شد. تجزیه‌وتحلیل آماری به‌صورت میانگین و انحراف معیار گزارش شد. میزان مطلوبیت مؤلفه‌های مدیریت و سازماندهی، فعالیت آموزشی و رشد حرفه‌ای، براساس نمره به ترتیب زیر طبقه‌بندی شد:

میانگین بالاتر از ۲/۴ مطلوب و میانگین بین ۱/۸ تا ۲/۳۹ نسبتاً مطلوب و میانگین کمتر از ۱/۸ نامطلوب بود. در بعد پژوهشی تعداد مقالات، طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های هر گروه آموزشی در ۳ سال گذشته ازطریق سامانه علم‌سنجی و سامانه پژوهان محاسبه و براساس درصد به ترتیب بالاتر از ۸۰ درصد مطلوب، نسبتاً مطلوب در بازه ۶۰ تا ۸۰ و نمرات کمتر از ۶۰ درصد به‌عنوان نامطلوب گزارش شد.

روش دوم نظرسنجی از دانشجویان و بیماران بود. دانشجویانی که در بخش فعالیت می‌کردند، ۱۵۰ نفر بودند که براساس جدول مورگان ۱۰۸ نفر به‌عنوان جامعه آماری انتخاب شدند و ۹۷ نفر پرسش‌نامه‌ها را برگرداند. برای نظرسنجی از دانشجویان از پرسش‌نامه صنعت‌خانی [۱۱] استفاده شد که روایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود و پایایی آن با آزمون آلفای کرونباخ ۰/۹۸۴ به دست آمد. پرسش‌نامه شامل ۱۴ سؤال درمورد گروه‌های آموزشی دانشکده در مقیاس لیکرت (خیلی ضعیف نمره ۱، ضعیف نمره ۲، متوسط نمره ۳، خوب نمره ۴ و خیلی خوب نمره ۵) و اطلاعات جمعیت‌شناختی شامل سن، جنسیت و سال ورود به دانشگاه بود.

برای نظرسنجی از بیماران از پرسش‌نامه تهیه‌شده در دانشکده دندانپزشکی اصفهان [۱۲] که روایی آن مورد تأیید قرار گرفته بود و پایایی آن با آزمون آلفای کرونباخ ۰/۹۵۳ به دست آمد، استفاده شد. در هر بخش ۴۰ تا ۴۵ پرسش‌نامه یکسان در اختیار بیماران قرار گرفت. پرسش‌نامه شامل ۲ بخش جمعیت‌شناختی (سن، جنسیت و بخشی که درمان صورت گرفته است) و ۳۵ سؤال اختصاصی در ۴ حیطه کیفیت خدمات (۱۲ سؤال)، دسترسی (۱۰ سؤال)، تسهیلات (۶ سؤال)، عوامل بین‌فردی (۷ سؤال، شامل روابط کارکنان با بیماران و عوامل مرتبط با آن) بود. سؤالات رضایتمندی بیماران با مقیاس لیکرت پنج‌گانه، نمره‌دهی شد (خیلی راضی نمره ۵، راضی نمره ۴، نمی‌دانم نمره ۳، ناراضی نمره ۲، خیلی ناراضی نمره ۱). به‌منظور مقایسه نمره رضایتمندی، نمره‌ها براساس درصد محاسبه شدند. نمره رضایتمندی مطلوب در محدوده ۸۰ تا ۱۰۰، رضایتمندی نسبتاً مطلوب در بازه ۶۰ تا ۸۰ و نمرات کمتر از ۶۰ به‌عنوان عدم رضایت در نظر گرفته شد. داده‌ها پس از جمع‌آوری، جهت تجزیه‌وتحلیل وارد نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ (IBM، نیویورک، آمریکا) شدند. برای توصیف داده‌ها از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، درصد و فراوانی) استفاده شد. در هر سه گروه جامعه آماری با آزمون کولموگروف اسمیرنف بررسی شد و توزیع داده‌ها نرمال بود ($P>0/05$). برای تحلیل و مقایسه از آمار تحلیلی پارامتریک (آنووا و تی‌تست) استفاده شد. سطح معنی‌داری در آزمون‌ها $\alpha<0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این مطالعه، از ۲۷ نفر عضو هیئت‌علمی ۱۸ نفر زن (۶۶/۷ درصد) و نه نفر مرد (۳۳/۳ درصد) با میانگین سابقه‌کار ۶/۴۴±۵/۵۳ بودند. از این تعداد ۱ نفر مرتبه استادی، ۱ نفر دانشیار و بقیه استادیار بودند. با آزمون آنووا بین بُعد مدیریت و سازماندهی و بُعد آموزشی تفاوت معنی‌داری در گروه‌های آموزشی نبود ($P>0/05$). بیشترین میانگین در ابعاد مدیریت و سازماندهی، آموزشی، رشد حرفه‌ای و پژوهشی را به ترتیب بخش‌های جراحی، ارتودنسی، رادیولوژی و بیماری‌های دهان کسب کردند. کمترین میانگین در ابعاد مدیریت و سازماندهی، آموزشی و رشد حرفه‌ای را بخش پریودانتیکس و در بعد پژوهشی بخش پروتز کسب کرد. باتوجه‌به درصد طبقه‌بندی انجام‌شده، میانگین بالاتر از ۲/۴ مطلوب و میانگین بین ۱/۸ تا ۲/۳۹ نسبتاً مطلوب و میانگین کمتر از ۱/۸ نامطلوب است. بیشترین فعالیت پژوهشی در گروه‌های آموزشی داخلی (۷۴/۱ درصد) و با سایر سازمان‌ها (۲۵/۹ درصد) بود و بخش بیماری‌های دهان بیشترین فعالیت پژوهشی را داشت (جدول شماره ۱).

در مطالعه حاضر ۹۷ دانشجو شامل ۳۲ نفر (۳۳/۷ درصد) مرد و ۶۳ نفر زن (۶۶/۳ درصد) با میانگین سنی ۲۳/۸۴±۱/۵۶ شرکت داشتند. به‌طورکلی دانشجویان به ترتیب از بخش پروتز بیشترین رضایت و از بخش اندودانتیکس کمترین رضایت را داشتند. باتوجه‌به درصد طبقه‌بندی انجام‌شده، میانگین بالاتر از ۴ مطلوب و میانگین بین ۳ تا ۳/۹۹ نسبتاً مطلوب و میانگین کمتر از ۳ نامطلوب است (جدول شماره ۲).

از ۳۵۵ بیمار شرکت‌کننده در مطالعه حاضر ۲۴۴ نفر زن (۶۸/۷ درصد) و ۱۱۱ نفر مرد (۳۱/۳ درصد) با میانگین سنی ۳۳/۱۸±۱۰/۱۱ بودند. بیشترین رضایت بیماران از بخش

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]
[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

جدول ۱. نتایج حاصل از مصاحبه با اعضای هیئت‌علمی بخش‌های درمانی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان

بخش درمانی	تعداد اعضای هیئت‌علمی	میانگین±انحراف معیار				پژوهشی		
		مدیریت و سازماندهی	آموزشی	رشد حرفه‌ای	تعداد طرح‌های تحقیقاتی	تعداد پایان‌نامه‌ها	تعداد مقالات
اندودانتیکس	۴	۲/۳۶±۰/۳۶	۲/۳۱±۰/۱۶	۰/۹۴±۰/۷۵	۲	۵	۱۱
ارتودنسی	۳	۲/۹۰±۰/۱۶	۲/۸۱±۰/۹۰	۱/۲۵±۱/۰۹	۶	۰	۴
بیماری‌های دهان	۴	۲/۶۴±۰/۴۷	۲/۲۳±۰/۴۷	۰/۵۰±۰/۴۰	۴	۶	۱۳
رادیولوژی	۳	۲/۶۲±۰/۱۶	۲/۴۲±۰/۲۶	۳/۰±۳/۶۸	۴	۹	۶
جراحی	۲	۲/۹۲±۰/۱۰	۲/۳۶±۰/۳۸	۲/۲۵±۱/۷۶	۱	۸	۴
پروتز	۳	۲/۱۷±۰/۷۲	۲/۲۱±۰/۴۵	۱/۶۶±۱/۸۰	۰	۴	۰
کودکان	۴	۲/۲۱±۰/۶۲	۲/۲۳±۰/۴۲	۰/۶۲±۰/۲۵	۰	۶	۳
پریودانتیکس	۲	۲/۱۴±۰/۲۰	۱/۶۳±۰/۲۵	۰/۲۵±۰/۳۵	۲	۰	۸
ترمیمی	۲	۲/۶۴±۰/۵۰	۲/۱۴±۰/۱۹	۱/۱۲±۰/۸۸	۰	۳	۵

اندودانتیکس و کمترین رضایت بیماران از بخش جراحی بود. بیشترین رضایت بیماران در بعد عوامل بین‌فردی و کمترین رضایت بیماران در بعد تسهیلات بود. باتوجه‌به درصد طبقه‌بندی انجام‌شده، میانگین بالاتر از ۴ مطلوب و میانگین بین ۳ تا ۳/۹۹ نسبتاً مطلوب و میانگین کمتر از ۳ نامطلوب است (جدول شماره ۳).

بحث

دانشگاه‌های علوم‌پزشکی موظف به تربیت نیروی انسانی کارآمد و توانمند برای افزایش مراقبت‌های بهداشتی و درمانی هستند و در همین راستا، انجام ارزیابی سیستم آموزش با اهمیت است. در پژوهش حاضر بیشترین میانگین درزمینه عملکرد اساتید به ترتیب در ابعاد مدیریت و سازماندهی، آموزشی و رشد حرفه‌ای بود. نتایج این مطالعه به تفکیک بخش‌های درمانی نشان داد در بعد مدیریت و سازماندهی بخش‌های ارتودنسی، جراحی، بیماری‌های دهان و رادیولوژی وضعیت مطلوب بود و بقیه بخش‌ها وضعیت نسبتاً مطلوب داشتند. ضرابیان و همکاران [۱۰]، سراوانی و همکاران [۱۳]، نجاتی‌فر و همکاران [۱۴] و عبدانی‌پور و همکاران [۱۵] بعد مدیریت و سازماندهی و آموزش را مطلوب ارزیابی کردند که با این مطالعه همخوانی داشت. باتوجه‌به آیین نامه‌ها و

جدول ۲. رضایتمندی دانشجویان از خدمات و امکانات آموزشی بخش‌های درمانی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان

سال ورود بخش درمانی	میانگین±انحراف معیار					P
	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	نمره کل	
اندودانتیکس	۳/۱۲±۰/۵۴	۳/۱۱±۰/۴۶	۲/۹۴±۰/۴۹	۳/۱۸±۰/۷۰	۳/۰۷±۰/۵۰	۰/۵۳۴
ارتودنسی	۳/۳۰±۰/۶۷	۳/۲۵±۰/۶۴	۳/۴۶±۰/۶۲	۳/۰۰±۰/۶۳	۳/۲۷±۰/۶۵	۰/۲۲۰
بیماری‌های دهان	۳/۰۶±۰/۶۰	۳/۳۶±۰/۷۰	۳/۴۰±۰/۷۱	۳/۱۷±۰/۴۹	۳/۲۸±۰/۶۶	۰/۲۷۳
رادیولوژی	۳/۳۳±۰/۵۲	۳/۵۶±۰/۴۱	۳/۵۳±۰/۷۴	۳/۴۵±۰/۷۰	۳/۴۷±۰/۶۰	۰/۹۹۲
جراحی	۳/۵۸±۰/۷۲	۳/۵۵±۰/۵۰	۳/۶۲±۰/۷۰	۳/۱۵±۰/۵۵	۳/۵۴±۰/۶۴	۰/۲۸۶
پروتز	۳/۴۶±۰/۷۰	۳/۷۰±۰/۴۸	۳/۷۳±۰/۶۴	۳/۳۷±۰/۶۹	۳/۶۰±۰/۷۳	۰/۱۸۹
کودکان	۳/۵۰±۰/۵۵	۳/۵۶±۰/۴۹	۳/۱۸±۰/۵۷	۲/۵۷±۲/۲۲	۳/۴۰±۰/۶۸	۰/۰۳۳
پریودانتیکس	۳/۰۰±۰/۷۷	۳/۳۷±۰/۹۵	۳/۴۶±۰/۸۸	۳/۱۱±۰/۶۸	۳/۲۶±۰/۷۳	۰/۱۳۰
ترمیمی	۳/۵۱±۰/۵۵	۳/۵۶±۰/۵۰	۳/۴۷±۰/۷۰	۳/۳۷±۰/۶۷	۳/۵۰±۰/۵۹	۰/۸۸۱

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]
[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

جدول ۳. رضایتمندی بیماران از خدمات درمانی ارائه‌شده در بخش‌های درمانی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان

ابعاد رضایتمندی بخش درمانی	میانگین±انحراف معیار				
	عوامل بین‌فردی	کیفیت خدمات	تسهیلات	دسترسی	نمره کل هر بخش
اندودانتیکس	۴/۵۲±۰/۵۹	۴/۳۶±۰/۸۸	۴/۳۰±۰/۷۳	۴/۲۲±۰/۷۸	۴/۳۵±۰/۶۶
ارتودنسی	۴/۴۵±۰/۴۵	۴/۳۸±۰/۵۴	۳/۹۵±۰/۷۵	۳/۹۴±۰/۶۶	۴/۱۸±۰/۵۳
بیماری‌های دهان	۴/۴۲±۰/۶۰	۴/۲۲±۰/۷۱	۳/۹۸±۰/۷۵	۴/۱۲±۰/۶۲	۴/۱۲±۰/۶۲
رادیولوژی	۴/۳۴±۰/۵۱	۴/۰۹±۰/۷۲	۳/۷۸±۰/۷۹	۳/۸۰±۰/۷۴	۴/۰۰±۰/۵۶
جراحی	۴/۳۲±۰/۵۰	۴/۱۸±۰/۶۴	۳/۴۰±۰/۷۰	۳/۴۶±۰/۷۰	۳/۸۴±۰/۴۷
پروتز	۴/۲۹±۰/۴۹	۴/۲۰±۰/۵۱	۳/۹۳±۰/۶۳	۳/۹۸±۰/۵۵	۴/۱۰±۰/۴۸
کودکان	۴/۶۱±۰/۴۲	۴/۵۰±۰/۵۲	۴/۱۰±۰/۷۸	۴/۰۷±۰/۸۲	۴/۳۲±۰/۵۱
پریودانتیکس	۴/۴۳±۰/۵۳	۴/۳۶±۰/۵۷	۳/۹۴±۰/۶۵	۳/۹۳±۰/۶۹	۴/۱۷±۰/۵۰
ترمیمی	۴/۵۲±۰/۴۰	۴/۴۲±۰/۵۷	۴/۱۴±۰/۶۶	۴/۱۲±۰/۷۴	۴/۳۱±۰/۴۹
نمره کل هر بعد	۴/۴۳±۰/۴۹	۴/۲۴±۰/۶۴	۳/۹۴±۰/۷۰	۳/۹۶±۰/۷۰	
P	۰/۰۱۹	۰/۰۱۸	۰/۰۰۱	۰/۰۰۱	

ساختار بوروکراتیک مناسب و شفاف گروه‌های آموزشی این نتیجه قابل‌انتظار بود. در بعد آموزشی بخش‌های ارتودنسی و رادیولوژی وضعیت مطلوب، بخش پریودانتیکس نامطلوب و بقیه بخش‌ها وضعیت نسبتاً مطلوب داشتند. نتایج مطالعه ضرابیان و همکاران [۱۰]، سراوانی و همکاران [۱۳] و جعفری قوام‌آبادی و همکاران [۱۶] با مطالعه حاضر هم‌خوانی نداشت، اما با مطالعه نجاتی‌فر و همکاران [۱۴] همخوانی داشت. این تفاوت ممکن است به دلیل تیپ‌بندی دانشگاه‌های علوم‌پزشکی و تجهیزات و امکانات آنان در آموزش باشد. در ایران توسعه دانشگاه‌های علوم‌پزشکی نیازمند بهبود کمی و کیفی هستند. بنابراین وزارت بهداشت بسته‌هایی را برای نوآوری و اصلاح آموزش پزشکی در جهت کیفیت آموزش تدوین کرده است. اعتباربخشی یکی از مأموریت‌های اصلی برنامه‌های اصلاحی است تا اطمینان حاصل شود که برنامه‌های آموزشی استاندارد کیفیت را برآورده کرده‌اند [۱۷].

در بعد رشد حرفه‌ای، بخش رادیولوژی وضعیت مطلوب، جراحی نسبتاً مطلوب و بقیه بخش‌ها وضعیت نامطلوب داشتند. نتایج ارزیابی درونی صادقی محلی و همکاران [۱۸] به تفکیک حوزه‌ها نشان داد در اکثر حوزه‌ها وضعیت نسبتاً مطلوب بود. ازآنجایی‌که در مطالعه حاضر اکثریت اعضای هیئت‌علمی دوره طرح خود را می‌گذرانند و افراد جوان و کم‌تجربه هستند در برخی از ابعاد، فعالیت کمی داشتند. بنابراین می‌توان این عامل را دلیل وضعیت نسبتاً مطلوب و نامطلوب دانست.

طبق نتایج مطالعه حاضر، بیشترین رضایت دانشجویان از بخش پروتز و کمترین رضایت دانشجویان از بخش اندودانتیکس بود. وضعیت رضایت دانشجویان در همه بخش‌ها نسبتاً مطلوب بود. که با مطالعه سرشتی و همکاران [۱۹] و ضرابیان و همکاران [۱۰] و سراوانی و همکاران [۱۳] همخوانی داشت، اما با مطالعه جعفری قوام آبادی و همکاران [۱۶] همخوانی نداشت. نتایج ارزیابی درونی دانشگاه‌های بنگلادش نیز نشان داد چالش اصلی کیفیت در دانشگاه‌های این کشور محدود بودن منابع و امکانات ناکافی است [۲۰]. ارزشیابی توسط دانشجو از روش‌های متداول و مهم در ارزیابی کیفیت خدمات آموزشی ارائه‌شده در دانشگاه است. پیامد ارزشیابی، شناخت نقاط قوت و ضعف و درنهایت تقویت نقاط قوت و بهبود نقاط ضعف است [۲۱]. محیط آموزشی و نقش تجهیزات و امکانات در یادگیری بر میزان رضایت دانشجویان تأثیر می‌گذارد. تفاوت در نتایج مطالعات گوناگون می‌تواند به دلیل تفاوت محیط آموزشی و سطح امکانات و تجهیزات دانشگاه‌های مختلف باشد. درمان در دانشکده در راستای آموزش دانشجویان صورت می‌گیرد و نظارت اساتید بر عملکرد دانشجویان تأثیر می‌گذارد و باعث افزایش رضایت بیماران می‌شود.

در این مطالعه بیشترین رضایت بیماران از بخش اندودانتیکس و کمترین رضایت بیماران از بخش جراحی بود. بخش‌های اندودانتیکس، بیماری‌های دهان، کودکان و ترمیمی وضعیت مطلوب و بقیه بخش‌ها با اختلاف کمی وضعیت نسبتاً مطلوب داشتند. در مطالعه حاتمی و همکاران [۲۲] بیماران بیشترین رضایت از بخش اندودانتیکس داشتند که با مطالعه ما همسو بود. در مطالعه حاجی صادقی و همکاران [۲۳] بیشترین رضایت از بخش ترمیمی و کمترین از بخش رادیولوژی بود. در مطالعه قلعه

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]
[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

و همکاران [۲۴] بیشترین رضایت بیماران از بخش ارتودنسی و کمترین رضایت بیماران از بخش پریودانتیکس بود. در بخش جراحی به علت جمعیت زیاد بیماران و سرعت عمل و تجربه پایین دانشجویان بسیاری از افراد برای ورود به بخش در انتظار به سر می‌برند. بیشترین نارضایتی مربوط به مدت‌زمان زیاد انتظار بود. هزینه‌های پایین خدمات در دانشکده دندانپزشکی می‌تواند یک عامل انگیزشی برای انتخاب این مرکز باشد. تفاوت نتایج در این مطالعه نسبت به پژوهش‌های دیگر ممکن است به علت تفاوت در روش جمع‌آوری داده‌ها، محتوای پرسش‌نامه، عوامل موردبررسی و جامعه موردمطالعه، تعریف و تعیین استانداردهای متفاوت برای ارزشیابی درونی و تیپ‌های متفاوت دانشگاه‌ها باشد. از نقاط قوت این مطالعه مشخص شدن میزان رضایت دانشجویان و بیماران از بخش‌های گوناگون دانشکده است که در برنامه‌ریزی گروه‌های آموزشی باید مورد توجه قرار گیرد.

نتیجه‌گیری

ارزشیابی درونی مستمر، باعث مشخص شدن نقاط قوت و ضعف گروه‌های آموزشی می‌شود که براساس آن، برنامه‌ریزی برای رسیدن به شرایط مطلوب گروه‌ها صورت می‌گیرد. این امر باعث ارتقای حوزه‌های مختلف آموزشی و پژوهشی می‌شود. برخی گروه‌های آموزشی در حوزه‌های گوناگون وضعیت نسبتاً مطلوب و نامطلوب داشتند که برای رسیدن به شرایط استاندارد و تحقق اهداف تعیین‌شده، پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزی و استراتژی مناسب طراحی شود و با شناخت نقاط قوت برای بهینه‌سازی و ارتقای کیفیت آموزشی اقدام شود. مسئولین دانشکده و دانشگاه نیز باید زمینه و منابع لازم را جهت رسیدن به شرایط مطلوب فراهم کنند.

از محدودیت‌های این مطالعه عدم همکاری دانشجویان و بیماران با محققین بود. محققین با توضیح درمورد طرح باید رضایت آن‌ها را جلب می‌کردند. همچنین از محدودیت‌های دیگر این مطالعه احتمال خودسانسوری اساتید و عدم بیان واقعیت‌ها بود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پژوهش حاصل طرح با کد اخلاق IR.RUMS.REC.1400.240 دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان است. برای جمع‌آوری داده‌ها، اصول اخلاق پژوهش شامل محرمانگی و کسب اجازه از دانشکده و شورای اخلاق دانشگاه رعایت شد.

حامی مالی

این طرح با حمایت معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان اجرا شده است.

مشارکت نویسندگان

تمامی نویسندگان در نگارش این مقاله به یک اندازه مشارکت داشتند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

محققین از همکاری معاون محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم‌پزشکی رفسنجان و مسئولین و اعضای هیئت‌علمی دانشکده دندانپزشکی رفسنجان تشکر می‌کنند.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]

[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]

References

[1] Borzou SR, Oshvandi K, Cheraghi F, Moayed MS. [Comparative study of nursing PhD education system and curriculum in Iran and John Hopkins school of nursing (Persian)]. Educ Strategy Med Sci. 2016; 10; 9(3):194-205. [Link]

[2] Roodsaz H, Kamalian AR, Amiri M, Ghaem Maghami Tabrizi A. [Identifying causal factors affecting the University virtual learning pattern in Iran (Persian)]. J Educ Sci. 2017; 22; 11(36):121-44. [DOI:10.22034/jiera.2017.51088]

[3] Moattari M, Ramazani S. [Nursing students' perspective toward clinical learning environment (Persian)]. Iran J Med Educ. 2009; 9(2):137-45. [Link]

[4] Bigdeli S, Arabshahi SKS, Sohrabi Z, Zazoly AZ. Exploring the challenges of educational accreditation of teaching hospitals and providing the solutions. J Educ Health Promot. 2021; 10:144. [DOI:10.4103/jehp.jehp_894_20] [PMID]

[5] De Gani SM, Nowak-Flück D, Nicca D, Vogt D. Self-assessment tool to promote organizational health literacy in primary care settings in Switzerland. Int J Environ Res Public Health. 2020; 17(24):9497. [DOI:10.3390/ijerph17249497] [PMID]

[6] Nooripoor M, Maleki R. [Educational evaluation, a new imperative in higher education in Iran: The case of rural development management department of Yasouj University (Persian)]. High Educ Lett. 2015; 8(29):85-114. [Link]

[7] Bazargan A. [Educational evaluation (Concepts, patterns, and operational process) (Persian)]. Tehran: Samt; 2002. [Link]

[8] Thomas E. Knowledge cultures and Higher Education: Achieving balance in the context of globalisation. Paris: UNESCO; 2004. [Link]

[9] Samani S, Zohal M. [External assessment - Intra college of school of nursing and midwifery, Qazvin University of Medical Sciences (Persian)]. J Med Educ Dev. 2015; 7(1):44-54. [Link]

[10] Zarrabian M, Farzianpour F, Razmi H, Sharifian M, Khedmat S, Sheykhrezaee M, et al. [Internal evaluation of the endodontics department school of dentistry Tehran University of Medical Sciences (Persian)]. Strides Dev Med Educ. 2009; 5(2):135-42. [Link]

[11] Sanatkhani M, Molla Z, Akbari M. [Evaluation of the students' perception about clinical education and examination in Mashhad School of Dentistry (Iran) in 2009 (Persian)]. J Mashhad Dent Sch. 2012; 36(3):211-22. [Link]

[12] Kiani Z, Saied-Moallemi Z. Assesment of patient satisfaction in dental school, Isfahan University of Medical Sciences (Persian) [doctoral dissertation]. Isfahan: Isfahan University of Medical Sciences; 2016. [Link]

[13] Saravani S, Esmaeli N, Keikhaei KR, Kahkhaei LR, Esmaeli Z. Internal evaluation of social medicine department of Zabol University of Medical Sciences (Persian)]. Med Educ J. 2022; 10(1):31-44. [Link]

[14] Nejatifar F, Gharib C, Monfared A, Shenavar I, Alavi S A, Hojati A, et al. [Internal evaluation of residency training course in internal medicine of Guilan University of Medical Sciences in 2022 (Persian)]. Res Med Educ. 2022; 14(1):79-88. [DOI:10.52547/rme.14.1.79]

[15] Abdanipour A, Norouzi A, Ghaemi M, Ramezani-Badr F. Internal evaluation in the faculties affiliated to Zanjan university of medical sciences: Quality assurance of medical science education based on institutional accreditation (Persian)]. J Med Educ Dev. 2022; 15(46):61-70. [DOI:10.52547/edcj.15.46.61]

[16] Jafari Ghavamabady A, Khami MR, Yazdani R, Nasibi M, Mohammadi M. [Internal evaluation of oral health & community dentistry department Tehran University of Medical Sciences (Persian)]. Educ Strategy Med Sci. 2013; 6(2):107-12. [Link]

[17] van Zanten M, Norcini JJ, Boulet JR, Simon F. Overview of accreditation of undergraduate medical education programmes worldwide. Med Educ. 2008; 42(9):930-7. [DOI:10.1111/j.1365-2923.2008.03092.x] [PMID]

[18] Sadeghimahalli F, Sadeghimahalli N, Khaleghzadeh-Ahangar H, Amuei F, Mahmodi E. [Study of the education and research quality in basic sciences through internal evaluation in two consecutive educational years in MUMS (Persian)]. Res Med Educ. 2019; 11(1):20-8. [DOI:10.29252/rme.11.1.20]

[19] Sereshti M, Banaeian S, Delaram M, Kazemian A, Safdari Dehcheshme F, Karami A, et al. [Internal evaluation of midwifery department, nursing and midwifery faculty of Shahrekord University of Medical Sciences (Persian)]. Educ Strategy Med Sci. 2019; 11(5):191-9. [DOI:10.29252/edcbmj.11.05.21]

[20] Sarkar SH, Hossain SZ. Budgetary challenges of higher education: evidence from Bangladesh. J Educ Pract. 2016; 7(12):32-41. [Link]

[21] Ghasempour N, kazemnejad Matak L, Rezvani Monfared N. [The relationship between characteristics of clinical professors and satisfaction of medical students (Persian)]. Horiz Med Educ Dev. 2023; 14(2):33-22. [DOI:10.22038/HMED.2022.61889.1195]

[22] Hatami M, Khanzadeh H, Lotfi kamran M H. [Evaluation the satisfaction of patients referred to the school of dentistry, Shahid Sadoughi University of Medical Sciences in Yazd, 2018 (Persian)]. J Shahid Sadoughi Univ Med Sci. 2020; 28(1):2285-93. [DOI:10.18502/ssu.v28i1.3131]

[23] Hajisadeghi S, Kashani Z. [Survey of patients satisfaction in the faculty of dentistry, Qom University of Medical Sciences in 2016-2017 (Persian)]. Qom Univ Med Sci J. 2018; 12(2):62-73. [DOI:10.29252/qums.12.2.62]

[24] Ghaleh Z, Hakimaneh SMR, Shayegh SS, Hojati R. [Determination of patientsâ satisfaction referring to Shahid Montazeri dental clinic in 2018 (Persian)]. Daneshvar Med. 2020; 27(2):9-18. [DOI:10.22070/27.141.9]

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-02-02]

[DOI: 10.32598/DSME.10.3.547.1]